سووتان بەبۆنی بارانی نامۆبوون

بەشی سێیەم

تەهاسلێمان

خلیل

فەریدە هاتبوە خەونی و پێی وتبوو خلیل رۆڵە باسی بە سەرهاتی سەرگوولێ لای کەس مەگێڕەوە،ئائا رۆڵە سەرگولێ بەزۆر لە باوشی منیان پچڕان وبردیان..دوای ئەم خەونە کورتە خلیل وەک سەرگوولێ تەنیا گەڕابووەوە ناودێ ئەو هەندێ جار ترسی لەوەش هەبوو خۆفرۆشێک شوێن پێیەکانی هەڵگرێ وبیکاتە نێچیرێکی باش،وەلی هەر هەنگاوی دەناو تاو ناتاوێکیش لەبەر خۆیەوە بەلاّم زۆر بەهێمنی تەنیایی سەرگوڵی دەلاواندەوە،خلیل ئەوتام لێرەم نەمامم)خلیل ئەوتام بۆنام ناسیتەوە ئەی بیرت چوو من کێم،ئەوەتام نەمامی کچەزاکەی خەدیج،ئاوڕی بۆ داوە بدە نەمامەکەی خۆت(خلیل مووچڕکێک جەستەی دەئاژنێ وتەماشایەکی ئەم لاو وئەلای خۆی دەکاو هیچ نابینێ،دەکەوێتەوە رێ ودەنگێکی تر بەرز دەبێتەوە)خلیل ئەوەتام لێرە من سەرگووڵم(دەنگێکی تر)کوڕەزاکەی حاجی منم دەروێش حوسێن ئێژم خەزێمی منت نەدیوە(دەنگێکی تر)منم خلیل گیان حەیرانم حەیران هاتووم دنگ وباسی محەمەدو ئیمان وسەلیم بپرسم،بیرت نەچێ پێیان بڵێ ناوی کچەکەم ناوە- لم-(دەنگێکیتر)منم خەلیل خەزێمب ئامۆژنت ئێژم هیچ هەواڵێکی سێوەی کچم نازانیٚ(دەنگێکیتر) منم پوورە نەجمەت(دەنگێکیتر)کاکەبرا ئەوە دەنگوباسب عەدنان نازانیٚ؟(دەنگێکیتر)منم خەلیل گیان خاتون بگەڕێوە...سەگێگ لە پایین دێوە بە کلکە لەقێن بەرەو لای خەلیل دێ، رانە مەڕەکەی ساڵح و رەوێڵەیەک جوچکەی مەحبوب لە حەلاجەوە بەرەو دێ دێن، دەڵە گورگێک لە دووتوێی تا تاتە بەردەکانی رۆژئاوای دێدا خۆی مەلاّس داوەو لە نێچیر دەگەڕێ، کۆترە شینکەیەک بۆ تۆزێک ئاوی پاک دەگەڕێ، مامزێک بە پەلە و پڕ تاو خۆی دەکا بەناو دێدا، لە نێوان خەیاڵ و راستیدا تارمایی نامیق دێتە پێشچاوی خەلیل، لە پڕێکا دیار نامێنێ و لەدوور هاوار دەکا)وەیلێ کاکەبرا چۆن هاتییە ئێرە، بگەڕێوە و بە ئەوان بڵێ چاوەڕوانی ئێمە نەبن(

ئافتاو

ئافتاو تەنیا کچێک بوو،

دەیزانی بۆنی کچێتی خۆی بەدەم مەلاّسەی جەلادەوە دەبینێ و

پێڕاناگا بە حەلاوی دایکی بڵێ،

ئیتر نامەوێ مانگ بە درۆ دڵداریم لەگەل بکا:

ئەو کچەی ناوی ئافتاو بوو،

دەیزانی رۆژێك خرمەو زرمەی ژێرپێی پۆستاڵ لەپێکان و

هەڕەشەی شمشێرەکەی وەقاس،

تکتك کچێنی دەتکنێننە بیابان:

ئەمشەو بە بێداری مامەوە و تەیا بیرم لە ئەفتاو دەکردەوەو،

ئاخر ئەو رۆژێك کە بەفری سوور لەدێکەماندا باری، پرسیاری هەمە چەشنی درووستکرد و وتی: ئەمە نیشانەی تورەیی سرووشتە لێمان، تەنیا مەلای گوند لەم قسەیە حاڵی بوو، وتی: هێدی بە کچم، ئافتاو لەو رۆژەوە نەهاتە ناو دانیشتنەکان و لە نامەیەکدا بۆ منی نووسی(ماڵئاوا)

رێزان

شوکری بەدەم گریانەوە دەیوت:

دەگەڕێنەوە سەربازێك بەرێزانی وتبوو: رێزەیەك لە جوانیس خۆتم بدرێ، هەموو دنیـات بـۆ دێـنم، رێـزانیش وتویـەتی مـن دەزگیرانـی خـوام و دەتـوانی یارمـەتی لـە ئـەو بخـوازی، ئەفـسەرێك بـەم حیکایەتەدەزانێ و بە رێزان دەڵێ: من خوام و رێزان دیاری نامێنێ، مەنیج حکایـەتی لـەبارەی رێزانـەوە بەم شێوەیە بۆی گێڕاومەتەوە:

رێزان هەمیشە دەگریا و ژیر نەدەبوویەوە، کە لێمان دەپرسی بۆچی دەگریت، دەیوت نازانم،

شەوێکیان ئێمە خەریك کفن دووریئی داپیرەم بووین و رێزان خۆی کرد بەناوماندا و وتی: هەر

ئێستا...پاسەوانی بەردەم زیندانەکە، ئەوەی وا ئامین بۆ قومێ ئاو بۆ منداڵەکەی زۆری لێ پاڕابووە،

بەڵام نەیدابوویێ و بە نینۆکەکانی چاوی ژیانی هەڵکۆڵیێ، ئاواتیتش ئەم بەیتانە بەسەر تەرمی مەرگی

مناڵەکەی ئامین و چیرۆکی هەڵکۆڵینی چاوی ژیاندا دەوتەوە..

بێ عێل و بێ کەس لەسەر تەتەشۆر

مەرگی ئازیزان ژیان و ناسۆر

دەردەم کارییە، گەردوون هاوارێ

رەنگمان پەڕیوە هەموومان بە جارێ.

فارس

ئەو مۆڤێکی سپی بوو،

وەك سپێتی روحی خۆی، گەورە بوو،

ناوی فارسی کوڕی عەبدوڵا بوو...

دوای ونبوونی فارس لە(نەهێ)م پرسی:

فارس عیشقی چی بوو؟

ئەویش لە وڵامدا وتی:

کلدانێك پڕ لە سوورمە...

ئیتر؟

..........؟

فەسیح

تەرانژگە بەردێکی هەڵگرت و لەسەر باسکی ناوی نوسی (فەسیح مجید عزیز) دانـشتووی مەملەکـەتی وەکاشە.... باوکی فەسیح لەڕێگای نەوارێکەوە چیرۆکی فەسیحی بۆ گێڕاومەتەوە و دەڵێ پەخـشان ئـاوا باسی بۆ کردووم:

مامە چاوم کوێر بێ نەمتوانی ئەو قوومە ئاوەی پێبگەیەنم کە تا دوا هەناسەی ئەڵهای کرد، ئـەو پـێش ماڵئاوایی ووتی : بەباوکم بڵێن گوارەیەکی زیوی دایکم و دەستەخوردەکانی نەنە نەجمەم لەناو باخـچەی بەردەم بیرەکەی علی مردوودا شاردوەتەوە، دەستم دامێنتـان بەحمـە ئـەمین بڵـێن وورده شووشـەی ئاوێنە شکاوەکەی باخەڵی سووخمەکەم بۆنەوەیەکی تر هەڵگرێ و قەتارێک لـەڕەنگی بزرکـاوی کـچێنیم بچرێ، ئابیرتان نەچێ بە نامیق بێژن شمشاڵێ بۆ خوڵقی تەنگم بچرێ، بیرتان نەچێ ئەم نامەیە بگەیەننە گومەزی مزگەوتەکەی ئاوایی :

ڕەنگە ئیتر وەک سەرەتای نوێژی فەرز و سوونەتەکان نەت پەرستم..

چوون تۆ نەتتوانی وەک خۆم بێگووناه بملاوێنی و

نەتتوانی لەڕۆژی شکانی کچێنی منا بەزۆر نامەیەک بۆ خوابنێری و

پێی بڵێی بێدەنگیت هەتا کەی..

بە نەزیر بڵێن وەم دووچاوەی خۆم سۆزم بەدەم قەپاڵی سەگێکەوە دی و

مەمکدانەکەی خۆمیش بەدەم لوولەی تفەنگی جەلادێکەوە جێما..

فەسیح   فەسیح فففففففففففففسسسسسیییییح

فانۆس

(ئەیە چۆیە فانۆس دایم و دەرەم ئەگیریت، بەسە بەس وەناو خوا ئیمرۆ نابەیانی هەرتێنەوەو وەیەکتر شاو شوکر ئەوینەوە)... قەدەم خێر کەبەرێکەوت بێرەدا تێپەڕببوو، ئەمەی بە فانۆسی لە خوا تـەنیاتر ووتبوو ، فانۆسیش لێی چڕیبوو قەدەم خێر قەدەم خێـر مـەرۆ ، ئەمـە نامـەی جوانەیـە بیـوە بـۆ لای خوێنەواریٚ بزان چی نوسیە، قەدەم ئەمەی گویٚ لیٚ دەبـیٚ و دەگەڕێتـەوە، نامەکـە دەباتـە لای هاشـم ئەفەنی و تکای لێدەکا وەک خۆی بیخوێنێتەوە، دەقی نامەکە وەک خۆی:

دایکی گەورەم فانۆس

دەستەکانت ماچ دەکەم

تکایە چاوەڕوانی من مەکەن و بە هەناریش بێژن کراسە کودەرییەکەم بۆ ئەو..

کچی خۆت جوانە

نەزیرە

پێش ئەوەی لەماڵ دەرچن نەزیرە بە خونـچەی ووتبـوو : کـچە جوانەکـەی دایکـی دەم و چـاوی خـۆت بەناخوێن هەڵدرە، بازنەکان لەمەچەکت دەرکە و ئەو کراسە ئاورێشمیەش لەبەر داکەنە و ئەو کراسە قەدیفە ڕەشە لەبەر بکە، خونچە گیان دوێنیٚ شەو بەدەنگی دایکم وەخەبەر هـاتم ، ئـەو لەخـەوما پێـی ووتم(کاکەت غفوور بەسەر ڕچەڕێی باخەسەندا بەرەو ئێرەدیٚ ، نەزیرە ڕۆڵە خۆ شێت نەبووم پێـژم بەشکو هەواڵی کاکە خورشیدتی هێنابیٚ ئاخر ڕۆڵە تووخوا خورشید مەزڵوم بوو، ئەو لەدارەی دنیـا لـە غەسان زیاتر شکی نەدەبرد، ئەوتا نەزیرەگیان جامانەکـەی لـە ملـی پێـچاوەو نزیـک بوەتـەوە، ڕۆڵـە

شەرتبێ هەواڵی خورشیدی پێبێ کراسێکی چاوە چۆلەکەت بۆ بکـەم و کەمەرەیـەکی زیـویش بـۆ ڕۆژی زەماوەندی دیاری کردنەکەت بێنم) ... خورشید پێش ئەوەی ماڵئاوایی بکا بە دایکی وتبوو، دایـە ئـیتر من نابیننەوە، ئەویش لێی پاڕابوەوەو ووتبووی :

کوڕە شرینەکەم هێشتا سەیوان مناڵە و ناتوانێ بەناوی باوک بانگت بکا،

ئاخر هێشتا زوە بۆ ڕۆیشتن و پەلە مەکە..

ئەو خورشید لەچاو وون ببوو،

خەڵکی ئاوایی گشت هاتبوونە دەر...

ئەویش هەرهاواری دەکرد مەڕۆ خورشید مەڕۆ ڕۆڵە،

نەزیریش لە خەو ڕادەچەنێ و خونچەش باوشی پیادەکا و

چیە میمی گیان ئەوە بۆ ڕەنگت تێك چوە؟

فەوزی

پێش ئەوەی تـارای بووکێنیەکـە لـە سـەر ڕوومـەت لابـەن ، ئەنـدازەی جوانیەکـەی بـۆ ئامـادەبوان دەرکەوت، بۆ ئەوەی بیرمان نەچێتەوە دەبێ ئەوەش بڵێین لەگەڵ گەیشتنی کاروانی ئەسپ سوارەکانی هێنانی ئەودا (فەوزی) جاحێڵەکان بەکیژو کوڕەوە ڕەشبەڵەکێکی بێوێنەیان دەگێڕا، نامیق جارێک شمشاڵ و جارێک جووزەلەی لێدەداو جارناجارێکیش دەبوە چۆپی کێش و دەستە سرِی عاشـقانەی خـۆی بـادەدا، لەپڕێکا ڕەشبەڵەک خامۆش و ئامادەبوان بێماڵئاوایی بەرەو بن پەساری ماڵەکان دەگەڕانەوە، حەمە جانە شێتی بنەی خەپەکوێر بەخۆی و مەسینە مسەکەی سەر شانیەوە گەیشتە ناو دێ و لەبەر خۆیەوە قـسە دەکا:

دەی کوڕینە هەڵپەڕن و جووزەلە لێبدەن..،

ئەم ڕەشبەڵەکە دوا دیدارو دوا هەناسەی فەریحیتانە..

مەڵێن حەمەجان شێت و پەتەڕییە،

من لەئاسمان و لای خوای تەعالاوە دێم کەستان بۆ ئەبەد یەکتری نابیننەوە..

ئیتر ڕەشبەڵەک چیان وەک ئەوەی یەکتریان نەدیبێ و نەناسن بەترسەوە تەماشـای یـەکتر دەکـەن و ڕەنگ لەڕووخسارياندا نامێنێ، پووره باشە لە بەردەلانی حەوشەوە سەر دێنێتە دەرو دەڵێ:

حەمەجان حەمەجان هۆۆۆۆۆۆووووو..

ئەوەچیە بێقەزابی گەرەکتە شایی و ڕەشبەڵەکەکە تێک بدەی ، بێ بۆ ئەیرە پڕ یـەک قـاپ قاورمـەم بۆت شاردوەتەوە، حەمەجان وەک ئەوەی هەستی بەوە کردبێ باشە دەیەوێ قسەکانی پێببڕێ ، دەنگی بەرز کردەوەو ووتی: گوێ بتەکێنن باشە من بەشێت و خۆی بەعاقڵ دەزانێ، بەڵام هەیهوو هـەیهووو، من خوام بـەم دووچـاوەی خـۆم دیـوە و لەترسـا ڕەنگـی لـەکاراب زەردتـرە، بیکـووتن ڕەشـبەڵەکێک لەئاواییەکەماندا نەکرابێ، دواجارەو باشە قسەکانی پێدەبڕێ و دەڵێ: حەمەجان ئەو دووکەڵەی لـەبنار بەرز بوەتەوە چیە؟